

Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit
t.a.v. de heer ir. G.J.L. Zijl
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Onderwerp Zienswijze ontwerpmethodebesluit gas
Uw kenmerk 102449/28
Ons kenmerk 2007-3565
Behandeld door drs.ing. M.P. van der Meer
Telefoon 026 - 356 94 77
Faxnummer 026 - 442 83 20
E-mail mvdmeer@energiened.nl
Datum 27 augustus 2007

Geachte heer Zijl,

1. Op 17 juli jl. heeft de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (verder: de Raad) het ontwerpbesluit tot vaststelling van de methode tot vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering en van het rekenvolume van elke tariefdrager van elke dienst waarvoor een tarief wordt vastgesteld voor regionale netbeheerders gas (verder: ontwerpmethodebesluit) ter inzage gelegd (zaaknummer 102449/28).
2. ENBIN i.o. (voorheen sectie Netbeheerders van EnergieNed), namens de regionale gasnetbeheerders zoals vermeld in bijlage 1, maakt met deze brief gebruik van de mogelijkheid om haar zienswijze te geven op dit ontwerpmethodebesluit.
3. ENBIN i.o. heeft met belangstelling kennis genomen van de voornemens van de Raad en komt tot de volgende conclusies:
 - A. De Raad loopt met de publicatie van de gemiddelde x-factor vooruit op het nog te nemen besluit en wekt daarmee de indruk de – gelet op de tijdsdruk beperkte - wettelijke inspraakmogelijkheid niet serieus te nemen.
 - B. De waardering van de gestandaardiseerde activawaarde (de GAW) moet gecorrigeerd worden voor de stijging van de cpi,

de methodologische correcte methode, conform voorgaande methodebesluiten gas en elektriciteit.

- C. De correctie voor graaddagen dient aangepast of afgeschaft te worden met in achtneming van de hiermee samenhangende volumerisico's bij de vaststelling van de WACC.
 - D. De Raad moet voor een realistische inschatting van de frontiershift corrigeren voor de efficiëntieverbetering die reeds is verwerkt in de cpi om een dubbeltelling van efficiency te voorkomen.
 - E. Het verdient aanbeveling om correcties op tarieven alleen toe te passen op de transportafhankelijke tarieven en niet op het transportonafhankelijke tarief.
 - F. Bij de berekening van de vermogenskostenvergoeding dient rekening gehouden te worden met de hogere risico's voor gasnetbeheerders en de hogere risicovrije rentevoet. De door DTe bepaalde vermogenskostenvergoeding van 5,3% ligt onder een voor marktpartijen acceptabel niveau. Een acceptabele vermogenskostenvergoeding bedraagt minimaal 6,4%.
4. In het onderstaande worden deze conclusies nader toegelicht.

A. Algemene opmerkingen

- 5. De procedure voor de totstandkoming van het Methodebesluit Gas kent een zeer kort tijdspad. Zoals bekend moeten de gasnetbeheerders vóór 1 oktober aanstaande hun tarieven bij de Raad inleveren. Tegelijkertijd kunnen tot 28 augustus schriftelijke zienswijzen over het ontwerpmethodebesluit bij de Raad worden neergelegd. Er moet wel een zeer bijzondere inspanning worden gepleegd door de Raad om alle reacties serieus te kunnen verwerken en vervolgens door de gasnetbeheerders om na vaststelling van de definitieve methode-, x-factor en volumebesluiten de tarieven tijdig te berekenen. Dat daar zo weinig tijd voor is, staat op gespannen voet met het belang van een zorgvuldige afwikkeling van deze bij wet voorgeschreven procedure.
- 6. Daarnaast is de aanpak van de Raad een punt van zorg. In het persbericht van de Raad d.d. 17 juli jl. worden reeds cijfers over x-factoren genoemd terwijl de Raad nog commentaar van alle netbeheerders op de ontwerpmethode vraagt.

7. Bovengenoemde aspecten werpen de vraag op in hoeverre de Raad de wettelijke inspraakmogelijkheid serieus neemt.

B. Gestandaardiseerde activa waarde (GAW)

8. De Raad stelt in randnummer 15 van het ontwerpbesluit dat:
Netbeheerders hebben er belang bij dat zij de kosten (inclusief een redelijk rendement op het daadwerkelijk geïnvesteerde vermogen voor de vermogensverschaffers), die zij maken om te voldoen aan de wettelijke beheertaken, kunnen terugverdienen. Hiermee komt de kwaliteit, en daarmee de leveringszekerheid, van gas niet in gevaar, omdat netbeheerders de noodzakelijke kosten vergoed kunnen krijgen via de transporttarieven.
9. Een "redelijk rendement" wordt door de Minister gedefinieerd als *"een adequate vergoeding aan de verschaffers van vreemd en eigen vermogen, zodat zij op marktconforme wijze een vergoeding krijgen voor hun bijdragen aan de onderneming"*. Dit is essentieel in het kader van regulering aangezien slechts bij een adequate vergoeding financiering van investeringen kan plaatsvinden. Immers een financier (of deze nu eigen of vreemd vermogen verstrekt) zal bij een te lage vergoeding geen kapitaal ter beschikking stellen.
10. Er zijn twee methoden voor de bepaling van de kapitaallasten als onderdeel van de gestandaardiseerde kosten, namelijk ofwel op basis van historische kostprijs in combinatie met een nominaal rendement, ofwel op basis van een geïndexeerde waarde in combinatie met een reëel rendement. Beide systemen leiden tot dezelfde contante waarde van de kasstromen over de looptijd van de investering en tot kostendekking voor een efficiënte netbeheerder.
11. In afwijking hiervan hanteert de Raad in het ontwerpmethodebesluit zonder nadere argumentatie een methode op basis van historische kostprijs in combinatie met een reëel rendement en houdt daarmee geen rekening met de hogere kosten als gevolg van de inflatie. Uit de formules blijkt dat de (gestandaardiseerde) waarde van de activa (GAW) niet wordt geïndexeerd, in de formules ontbreekt de jaarlijkse aanpassing voor inflatie (cpi). Deze benadering kan alleen gekozen worden in combinatie met een nominale vermogenskostenvergoeding. Echter, geheel in strijd met correcte financieringsmethoden wordt het gecombineerd met een vermogenskostenvergoeding die geen rekening houdt met deze kosten.

12. Het niet meenemen van de cpi-correctie bij de berekening van de GAW zou dan betekenen dat over een nominale investering slechts het reële (norm)rendement behaald kan worden. Evident is dat voor een dergelijke vermogensvergoeding geen financiers zijn te vinden. Met de nu door de Raad voorgestelde methodiek zullen financiers over de totale looptijd een te lage vergoeding verkrijgen, waardoor investeringen onder druk zullen komen te staan. Onder de huidige omstandigheden zou dit betekenen dat de contante waarde van de kapitaallasten over de looptijd van een investering zo'n twintig procent beneden het investeringsbedrag uitkomt. Naarmate de inflatie toeneemt, neemt het tekort ook toe. Met andere woorden een efficiënte netbeheerder is niet in staat zijn kosten inclusief redelijk rendement te dekken.
13. De wijziging in de reguleringsmethodiek is een trendbreuk met de gehanteerde methodiek in de periode 2001-2007. In het kader van de eerste reguleringsperiode heeft DTe destijds uiteengezet dat de vergoeding op basis van de reële WACC gecombineerd moest worden met een verhoging van de boekwaarde met inflatie.
14. De kosten worden niet gedekt door de tarieven. Dit staat haaks op de eisen die te stellen zijn aan een goede reguleringsmethodiek en is in strijd met wat in het normale economische verkeer gebruikelijk is.
15. De door de Raad gewijzigde berekening van de GAW en afschrijvingen is onjuist met als gevolg dat de productiviteitsmeting wordt overschat en dat het niveau van het kostenbegin- en eindpunt wordt onderschat. De gasnetbeheerders pleiten ervoor om de door de Raad voorgestane wijziging met betrekking tot de cpi-correctie terug te draaien, dat wil zeggen de methodiek die door de Raad in de voorgaande reguleringsperioden bij gas en elektriciteit is gehanteerd, voort te zetten.

C. Graaddagen

16. In de huidige regulering wordt 25% van de opbrengsten van de netbeheerder bepaald door de getransporteerde hoeveelheid kubieke meters. Het gasverbruik per afnemer is van jaar tot jaar verschillend met als belangrijkste oorzaak de verschillen in temperatuur. Om deze opbrengsten te normaliseren hanteert de Raad een normaal aantal graaddagen dat berekend wordt als het gemiddelde van de periode 1971-2000.

17. De huidige klimatologische veranderingen en de historische informatie over de afgelopen jaren geven aan dat het aantal graaddagen aan het afnemen is. In 2007 ligt het aantal graaddagen tot op heden wederom ruim onder het gemiddelde van de jaren 1971-2000. De verandering van ons klimaat is echter nu zo duidelijk waarneembaar dat de meest aannemelijke afzet in het volgende jaar zeker niet meer gelijk is aan het gemiddelde uit de periode 1971-2000. De graaddagenmethode leidt tot een systematische overschatting van de afzet en daardoor tot systematisch te lage tarieven.
18. Een tweede punt is dat binnen een reguleringsperiode er gemakkelijk een situatie kan ontstaan dat er minder gasafzet plaatsvindt dan de normale verwachting. Dit betekent een ongewenst risico voor de netbeheerder dat tot uitdrukking moet komen in de WACC.
19. De gasnetbeheerders pleiten er dan ook voor om de in het ontwerpmethodebesluit opgenomen graaddagen correctie stop te zetten of een meer recentere periode (bijv. 1995-2005) te gebruiken waarin de klimaatverandering tot uitdrukking is gekomen.
20. Gerelateerd aan de graaddagencorrectie is het hogere risico dat ontstaat door de temperatuurafhankelijke afzet. In de eerste en tweede reguleringsperiode is de hogere vermogenskostenvergoeding voor gasnetbeheer t.o.v. elektriciteitsnetbeheer door DTe als argument gebruikt om verdere correcties voor temperatuurschommelingen achterwege te laten (zie stuknummer 101732-31, randnummer 28): *DTe is van mening dat het omzetrisko dat ontstaat als gevolg van jaarlijkse schommelingen in het aantal gewogen graaddagen (en daarmee ook schommelingen in de getransporteerde hoeveelheid m³) reeds is verwerkt in de kapitaalkostenvergoeding (WACC). Om deze reden is de WACC voor netbeheerders gas hoger dan die voor netbeheerders elektriciteit. DTe zal daarom geen correctie toepassen.*
21. In het huidige ontwerpbesluit wordt echter deze hogere vermogenskostenvergoeding stopgezet zonder het hogere risico te mitigeren. Gasnetbeheerders pleiten daarom voor erkenning van dit hogere risico en een opslag op de voorgestelde WACC.

D. Overschatting efficiëntieverbetering

22. In het ontwerpmethodebesluit is geen rekening gehouden met de efficiëntieprikkel die uitgaat van de inflatiecorrectie. De reguleringmethodiek beoogt de tarieven (omzet) te verhogen met de kostenstijgingen en te verlagen met de efficiëntieverbeteringen die haalbaar worden geacht. Voor de kostenstijging wordt de cpi gebruikt. De cpi is echter niet alleen de uitkomst van de gestegen kosten maar ook van de efficiëntieverbetering van de totale economie. Bij het vaststellen van de x-factor dient daarom rekening gehouden te worden met de efficiencyprikkel die uitgaat van cpi. In de frontier shift zou slechts gekeken moeten worden naar de extra door de sector bereikte of nog te bereiken efficiencywinst ten opzichte van het gemiddelde van de industrie en diensten dat is neergeslagen in de cpi. Voor een realistische inschatting van de frontier shift is het daarom noodzakelijk te corrigeren voor deze onwenselijke dubbeltelling.

E. Sectortarieven

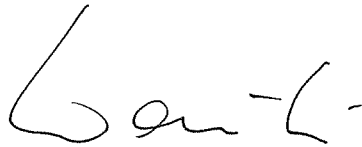
23. De sectortarieven worden berekend nadat de tarieven zijn gecorrigeerd voor nacalculatie en objectiveerbare regionale verschillen (ORV). De correctie vindt plaats op alle tariefelementen.
24. Gasnetbeheerders zijn van mening dat dergelijke correcties alleen toegepast zouden moeten worden op de transportafhankelijke tarieven en niet op het transportonafhankelijke tarief. Het betreft immers zaken die louter betrekking hebben op transportafhankelijke taken.

F. Vermogenskostenvergoeding

25. Tot slot verwijzen wij naar bijlage 2 van deze zienswijze over de berekening van de vermogenskostenvergoeding. Daarin wordt o.a. geconcludeerd dat:
26. De door de Raad bepaalde vermogenskostenvergoeding voor regionale netbeheerders gas van 5,3% (nominaal en vóór belastingen) onder een voor marktpartijen acceptabel niveau ligt.
27. Een acceptabele vermogenskostenvergoeding bedraagt minimaal 6,4%.
28. Zorgvuldige bestudering van het consultatiedocument wijst uit dat de methodologie die is toegepast door de Raad niet volledig consistent en theoretisch juist is.

29. Bepaalde aannames zoals gehanteerd door de Raad in het consultatiedocument zijn niet realistisch en dienen heroverwogen te worden.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.J. Damsté'.

ir. drs. J.J. Damsté
directeur ENBIN i.o.

Bijlagen

- Lijst regionale gasnetbeheerders
- Zienswijze inzake de vermogenskostenvergoeding (WACC)

Bijlage 1

- a. B.V. Netbeheer Haarlemmermeer
- b. ENECO NetBeheer B.V.
- c. Essent Netwerk B.V.
- d. InfraMosane N.V.
- e. Intergas Energie B.V.
- f. Netbeheerder Centraal Overijssel B.V.
- g. NRE Netwerk B.V.
- h. N.V. Continuon Netbeheer
- i. Obragas Net N.V.
- j. ONS Netbeheer B.V.
- k. Rendo Netbeheer B.V.
- l. Westland Energie Infrastructuur B.V.